EUROPOS PARLAMENTAS 2014 - 2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

27.4.2015 B8-0366/2015

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl gaisrų Bangladešo gamyklose metinių ir Bangladešo tvarumo susitarimo įgyvendinimo pažangos
(2015/2589(RSP))

Tiziana Beghin, David Borrelli
EFDD frakcijos vardu

B8-0366/2015

Europos Parlamento rezoliucija dėl gaisrų Bangladešo gamyklose metinių ir Bangladešo tvarumo susitarimo įgyvendinimo pažangos
(2015/2589(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Bangladešo, ypač 2013 m. gegužės 23 d. rezoliuciją dėl darbo sąlygų ir sveikatos ir saugos standartų Bangladeše po to, kai pastaruoju metu įvyko gaisrai gamyklose ir sugriuvo pastatas[1], 2013 m. sausio 17 d. rezoliuciją dėl nukentėjusiųjų per neseniai įvykusius gaisrus tekstilės gamyklose, ypač Bangladeše[2], ir 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl padėties Bangladeše[3] ir rezoliuciją dėl pasaulinės medvilnės vertės grandinės tvarumo[4],

– atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 8 d. bendrą buvusio už prekybą atsakingo Europos Komisijos nario Karelo De Guchto ir buvusio už užimtumą, socialinius reikalus ir įtrauktį atsakingo Europos Komisijos nario László Andoro pareiškimą pirmųjų Bangladešo tvarumo susitarimo metinių proga,

– atsižvelgdamas į Europos bendrijos ir Bangladešo Liaudies Respublikos bendradarbiavimo susitarimą dėl partnerystės ir vystymosi[5],

– atsižvelgdamas į TDO darbuotojų saugos ir sveikatos programą (2006 m., C-187) ir Konvenciją dėl darbuotojų saugos ir sveikatos (1981 m., C-155), kurių Bangladešas dar neratifikavo, taip pat į atitinkamas jų rekomendacijas (R-197); taip pat atsižvelgdamas į Konvenciją dėl darbo inspekcijos (1947 m., C-081), kurią yra pasirašęs Bangladešas, ir į jos rekomendacijas (R-164),

– atsižvelgdamas į savo 2010 m. lapkričio 25 d. rezoliucijas dėl žmogaus teisių, socialinių ir aplinkos apsaugos standartų tarptautiniuose prekybos susitarimuose[6] ir dėl įmonių socialinės atsakomybės tarptautinės prekybos susitarimuose[7],

– atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“ (COM(2014) 0681) ir į 2015 m. vasario 3–4 d. vykusį paskutinį daugiašalį suinteresuotųjų subjektų forumą ĮSA klausimais,

– atsižvelgdamas į JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, pagal kuriuos vyriausybėms ir įmonėms nustatyta sistema, skirta žmogaus teisėms saugoti ir gerbti, 2011 m. birželio mėn. patvirtinta Žmogaus teisių tarybos,

---

[1] Priimti tekstai, P7_TA(2013)0230.
[2] Priimti tekstai, P7_TA(2013)0027.
[3] Priimti tekstai, P7_TA(2013)0100.
[4] Priimti tekstai, P7_TA(2013)0099.
[5] OL L 118, 2001 4 27, p. 48.
[6] OL C 99 E, 2012 4 3, p. 31.
[7] OL C 99 E, 2012 4 3, p. 101.

– atsižvelgdamas į aljansą „Clean Clothes Campaign“,

– atsižvelgdamas į priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimą,

– Atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos ir Tarptautinės finansų korporacijos pradėtą Geresnio darbo programą,

– atsižvelgdamas į Bangladešo nacionalinį trišalį veiksmų planą dėl priešgaisrinės ir pastatų saugos gatavų drabužių sektoriuje,

– atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 1–4 d. Tarptautinės darbo organizacijos aukšto lygio misijos Bangladeše išvadas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi 2013 m. balandžio 24 d. Dakoje (Bangladešas) sugriuvus aprangos gamyklai, veikusiai pastate „Rana Plaza“, žuvo daugiau kaip 1 100 žmonių ir maždaug 2 500 buvo sužeista, o tai didžiausia tragedija pasaulinės aprangos pramonės istorijoje;

B. kadangi pastato „Rana Plaza“ savininkui ir 40 šiame komplekse įsikūrusias gamyklas valdančių žmonių buvo pareikšti baudžiamieji kaltinimai remiantis tuo, kad pastatas buvo pastatytas neteisėtai ir jame buvo atsiradę didžiulių konstrukcinių problemų, tačiau darbininkai buvo verčiami dirbti toliau nepaisant nuogąstavimų dėl saugumo;

C. kadangi ES rinka yra didžiausia Bangladeše gaminamų drabužių ir tekstilės gaminių neapmuitinamos kvotos eksporto rinka, sudaranti maždaug 90 % viso ES importo iš šios šalies pagal patį palankiausią režimą, suteikiamą pagal bendrąją lengvatų sistemą (BLS), tiksliau susitarimą „Viskas, išskyrus ginklus“;

D. kadangi iki katastrofos Bangladešo drabužių pramonėje dirbo apie tris milijonai žmonių, daugiau nei bet kuriame kitame pramonės sektoriuje 160 milijonų gyventojų turinčioje šalyje, o po pastato griūties 29 gamyklos buvo uždarytos visam laikui, kas skaudžiai atsiliepė darbuotojų teisėms ir šalies nedarbo lygiui;

E. kadangi vaikų darbo panaikinimas 1994 m., eksporto augimo tęstinumas po laipsniško MFP kvotų likvidavimo ir pasaulinė recesija yra akivaizdus vyriausybės įsipareigojimų keisti dabartinę padėtį įrodymas;

F. kadangi iki šiol pirkėjų, Bangladešo ministro pirmininko fondo ir kitų privačių paramos teikėjų įnašais į „Rana Plaza“ paramos teikėjų patikos fondą buvo įnešta 21,5 mln. JAV dolerių ir kadangi tam, kad būtų patenkintos pretenzijos dėl kompensacijų, reikia ne mažiau kaip 30 mln. JAV dolerių; kadangi iki šiol ieškovai yra gavę ne daugiau kaip 70 % to, ką turėjo gauti, o tolesni mokėjimai vėluoja dėl to, kad prekių ženklų atstovai nesumokėjo 8,5 milijono JAV dolerių, kurių reikia šiai programai įgyvendinti;

G. kadangi dabartinis kompensavimo fondas negalės nei apmokėti medicininių išlaidų tiems nukentėjusiems, kuriems reikia ilgalaikės medicininės priežiūros, nei skirti papildomų išmokų, skirtų už žuvusius darbuotojus ir sužeistiems darbuotojams;

H. kadangi, įvykus nelaimei pastate „Rana Plaza“, ES kartu su Bangladešo vyriausybe ir

TDO 2013 m. liepos mėn. parengė Tvarumo susitarimą dėl nuolatinio darbo teisių bei gamyklų saugos gerinimo Bangladešo gatavų drabužių ir trikotažo gaminių pramonėje (Tvarumo susitarimas), kuriame Bangladešas įsipareigojo imtis veiksmų, kad pagerintų darbo standartus ir darbo sąlygas šalies gatavų drabužių pramonėje;

I. kadangi, 2014 m. spalio mėn. atlikus pirmąją Tvarumo susitarimo peržiūrą, konstatuota, kad, nors padaryta pažanga, Bangladešo vyriausybė turi toliau dėti dideles pastangas, pirmiausia susijusias su Darbo įstatymo tobulinimu ir įgyvendinimu, eksportui skirtų prekių apdorojimo zonų darbuotojų teisių gerinimu ir didesnio darbo inspektorių skaičiaus įdarbinimu;

J. kadangi antroji Tvarumo susitarimo peržiūra vyks 2015 m. rudenį ir mes tikimės tolesnių pastangų dėl vyriausybės įsipareigojimų teisinei valstybei, ypač atsižvelgiant į profesinių sąjungų diskriminavimą ir naujų inspektorių įdarbinimą po to, kai vyriausybei nepavyko pasiekti savo 200 tikslų iki 2013 m. pabaigos;

K. kadangi, praėjus pusantrų metų, Bangladešo vyriausybė vis dar nėra parengusi Darbo įstatymo įgyvendinimo taisyklių ir reglamentų; kadangi šio įstatymo įgyvendinimas yra būtina sąlyga norint atitikti su TDO geresnio darbo programa siejamus tinkamumo kriterijus ir užtikrinti veiksmingą Bangladešo priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimo (Susitarimas) taikymą;

L. kadangi nuo Susitarimo sudarymo pradžios aprangos sektoriuje užregistruota 291 nauja profesinė sąjunga; kadangi 2014 m. atmesti 66 prašymai, t. y. 26 % visų pateiktų prašymų; kadangi nuo tada, kai buvo inicijuotas Tvarumo susitarimas, pranešta mažiausiai apie 45 įvairiausių veikėjų surengtas rimtas prieš būrimąsi į profesines sąjungas nukreiptas akcijas;

M. kadangi vyriausybė davė užsakymą dviem privataus sektoriaus įmonėms (TÜV-Süd ir VEC) iki 2015 m. balandžio mėn. pabaigti patikrinimus pagal nacionalinį veiksmų planą (NVP); kadangi apie 20 % saugos problemų Susitarimo gamyklų taisomųjų veiksmų planuose yra ištaisyta;

N. kadangi Priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimą – teisiškai privalomą prekės ženklų atstovų ir profesinių sąjungų susitarimą, kuris apima beveik pusę visų Bangladešo gamyklų, gaminančių prekes eksporto rinkai, ir du milijonus darbuotojų – šiuo metu yra pasirašę beveik 200 mados ir mažmeninės prekybos prekės ženklų atstovų; kadangi dar 26 Šiaurės Amerikos bendrovės – tarp jų „Walmart“ ir „Gap“ – prisijungė prie Aljanso už Bangladešo darbininkų saugą, t. y. vienašalio susitarimo, kurio tikslas – gerinti saugą gamyklose, tačiau, nežiūrint į tai, pagal jį profesinėms sąjungoms nenumatytas joks vaidmuo ir nenustatytas reikalavimas prekės ženklų atstovams imtis veiksmų padėčiai ištaisyti;

O. kadangi Bangladešo vyriausybė ir TDO pradėjo 24,21 milijonų JAV dolerių iniciatyvą, įskaitant naująją Geresnio darbo programą, siekiančią pagerinti darbo sąlygas Bangladešo gatavų drabužių pramonėje; kadangi trejų su puse metų trukmės iniciatyvoje „Gerinti darbo sąlygas gatavų drabužių sektoriui“ (angl. RMGP) pagrindinis dėmesys skiriamas gaisrų ir pastato griūties gatavų drabužių fabrikuose pavojaus mažinimui ir darbuotojų teisėms ir saugumo užtikrinimui;

P. kadangi Bangladešas labai pažengė mažindamas lyčių nelygybę visuomenėje ir sėkmingai pasiekė trečią JT Tūkstantmečio vystymosi tikslą užtikrinti lyčių lygybę; kadangi moterys sudaro apie 90 % iš 4 milijonų darbuotojų drabužių sektoriuje;

Q. kadangi per pastaruosius penkerius metus po vyriausybės reformų minimalus drabužių pramonės darbuotojų darbo užmokestis padidėjo net 219 %;

1. prisimena tragišką ir išvengtiną aukų netektį 2-ųjų pastato „Rana Plaza“ tragedijos metinių proga; reiškia užuojautą tiems, kurie buvo sužeisti ar liko neįgalūs, taip pat gedinčioms šeimoms ir smerkia tuos, kurie yra atsakingi už nesugebėjimą užkirsti kelią tokioms nelaimėms;

2. palankiai vertina nuolatines Bangladešo pastangas veiksmingai įgyvendinti teisėje ir praktikoje tarptautinius darbo standartus, įtvirtintus pagrindinėse TDO konvencijose, ir gerinti bendrą sistemą darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;

3. pabrėžia, kad visame pasaulyje pripažintų prekių ženklų įmonės, veikiančios „Rana Plaza“ patalpose arba susijusios su „Rana Plaza“ gamyklomis, turi teikti tinkamas įmokas į „Rana Plaza“ kompensavimo fondą, kad padengtų 8,5 milijono JAV dolerių trūkumą – šių pinigų reikia, kad schema būtų nedelsiant parengta;

4. ragina pagrindinių prekės ženklų, įskaitant bendroves „Benetton“, „Walmart“, „Mango“ ir „The Children’s Place“, atstovus prisiimti atsakomybę ir prisidėti prie fondo deramais indėliais, kurie atitiktų lūkesčius;

5. siūlo, kad ES parengtų bandomąjį projektą siekiant įdiegti ženklinimo sistemą Bangladeše – laikantis aukštesnių standartų pagaminti drabužiai galėtų būti ženklinami specialiais ženklais, kad Europos vartotojai ir gamintojai galėtų rinktis turėdami informaciją;

6. pažymi, kad Susitarimo ir Aljanso šalys užbaigė visų gamyklų, priklausančių jų kompetencijai, tikrinimus; primygtinai ragina Bangladešo vyriausybę papildyti šiuos veiksmus nedelsiant atliekant į jos atsakomybės sritį patenkančių gamyklų tikrinimus ir imtis tinkamų taisomųjų veiksmų; ragina Susitarimo ir Aljanso šalis gerinti bendradarbiavimą ir sistemingai keistis gamyklų patikrinimo ataskaitomis siekiant vengti dvigubo darbo ir dvigubų standartų; ragina Aljanso šalis taip pat skelbti savo ataskaitas ir pateikti jose vaizdinę informaciją, kad jos būtų prieinamos visiems šalyje;

7. palankiai vertina neseniai patvirtintą minimalaus darbo užmokesčio padidinimą gatavų drabužių sektoriuje ir ragina užtikrinti labiau visuotinį ir konkretų jo įgyvendinimą; primygtinai ragina Bangladešo vyriausybę taikyti sankcijas įmonėms, kurios mažina šį darbo užmokestį; ragina vyriausybę ir įmones ir toliau persvarstyti minimalų darbo užmokestį, kad jis pasiektų pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio lygį ir geriau atspindėtų galutinę gaminio kainą;

8. ragina imtis visų būtinų veiksmų, remiant TDO, kad būtų toliau gerinamos galimybės naudotis asociacijų laisve, užtikrintos kolektyvinės derybos ir nacionalinis Darbo įstatymas būtų taikomas eksportui skirtų prekių apdorojimo zonose, kuriose dirba daugiau nei 400 000 darbuotojų drabužių ir avalynės gamybos sektoriuose, taip pat užtikrinti, kad Darbo ministerijos inspektoriai ir kitos reguliavimo agentūros turėtų

visus įgaliojimus atlikti tikrinimus ir būtų už tai atsakingi; ragina vyriausybę reguliariai rengti darbuotojų apklausas siekiant įvertinti, kaip laikomasi Darbo įstatymo, taip pat sudaryti geresnes sąlygas keitimuisi duomenimis su Darbo ministerijos inspektoriais ir kitais šioje srityje veikiančiais viešaisiais ir privačiais suinteresuotaisiais subjektais;

9. pabrėžia, kad svarbu atitikti su geresnio darbo programa siejamus tinkamumo kriterijus, siekiant gerinti atitiktį darbo standartams ir skatinti konkurencingumą pasaulinėse tiekimo grandinėse gatavų drabužių ir trikotažo gaminių pramonės srityje;

10. palankiai vertina tai, kad nuo Tvarumo susitarimo įgyvendinimo pradžios užregistruota 291 drabužių sektoriaus profesinė sąjunga, ir ragina veiksmingai įgyvendinti 2013 m. Darbo akto reformą, taip pat kovoti su paplitusia prieš profesines sąjungas nukreipta diskriminacija, nuo kurios kenčia profesinių sąjungų vadovai, nes vadovybė arba jos agentai imasi smurtinių atsakomųjų veiksmų; skatina profesines sąjungas ir pilietinės visuomenės organizacijas atviriau ir aktyviau dalyvauti Bangladeše vykstančiose diskusijose, ypač diskusijose dėl darbo rinkos ir darbo rinkos standartų;

11. primygtinai ragina Direktorato Gamyklų ir įmonių vyresniųjų inspektorių departamentą papildyti 800 inspektorių, kuriems skiriami tinkami biudžeto ištekliai, ir vystyti infrastruktūrą, kurios reikia tinkamam jo veikimui – tai būtina 4 mln. darbuotojų darbo sąlygų saugai ir kontrolei užtikrinti; taip pat ragina vyriausybę suteikti inspektoriams įgaliojimus taikyti nuobaudas už Darbo įstatymo pažeidimus;

12. palankiai vertina tai, kad virš 70 pagrindinių mados ir mažmeninės prekybos prekės ženklų, kurių gatavi drabužiai yra iš Bangladešo, atstovai pasirašė Priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimą, siekdami koordinuoti savo pastangas prisidėti prie saugos Bangladešo gamyklose, kurios tiekia jiems gaminius, gerinimo; atsižvelgdamas į tai ragina kitas įmones, įskaitant MVĮ, tinkamai prisidėti ir padėti veiksmingai įgyvendinant Susitarimą;

13. ragina Komisiją aktyviai skatinti griežtesnes ir teisiškai privalomas priemones už Sąjungos ribų veikiančiose ES įmonėse, ypatingą dėmesį skiriant tam, kad visose tiekimo grandinėse būtų praktiškai užtikrintas pagrindinių darbo teisių įgyvendinimas;

14. reikalauja, kad būsimuose ES prekybos susitarimuose su trečiosiomis šalimis daugiau dėmesio turėtų būti skiriama darbo saugos reikalavimams ir sveikatai, kurie yra deramo darbo darbotvarkės elementai, ir kad ES teiktų techninę paramą šių nuostatų įgyvendinimui, taigi jos nesudarytų kliūčių prekybai;

15. pažymi, kad iniciatyva „Viskas, išskyrus ginklus“ atliko svarbų vaidmenį Bangladešo ekonominio vystymosi srityje ir prisidėjo prie milijonų žmonių, ypač moterų, materialinių sąlygų pagerinimo; vis dėlto yra įsitikinęs, kad nenustačius patikimų sąlygų žmogaus ir darbo teisių srityje kyla pavojus, jog vykdant iniciatyvą „Viskas, išskyrus ginklus“ ir taikant bendrąją lengvatų sistemą bus pabloginti žemi darbuotojų apsaugos standartai ir daroma neigiama įtaka deramam darbui;

16. tikisi, kad Tvarumo susitarimas Bangladeše galėtų būti pavyzdys kitoms trečiosioms šalims, su kuriomis Sąjunga derasi arba ketina derėtis dėl laisvosios prekybos ir (arba) investicijų susitarimų ir kuriose nepakankamai įgyvendinami TDO standartai ir nuostatos dėl darbo sąlygų;

17. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją F. Mogherini ir Komisijos narę C. Malmström į diskusijas su Bangladešo ir kitų šalių atstovais dėl tolesnės lengvatinės prekybos ir toliau įtraukti pagrindinių TDO standartų ratifikavimą, nuostatas dėl sveikatos ir saugos tikrinimų ir asociacijų laisvės; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina Komisijos rekomendacijas prisidėti prie iniciatyvos remti pagrindines darbuotojų teises ir praktiką Mianmare / Birmoje;

18. ragina Europos Sąjungos mados ir aprangos prekių ženklų atstovus, MVĮ ir kitas privačiojo sektoriaus įmones, veikiančias Bangladeše, įgyvendinti visas galimas priemones siekiant sumažinti tokių nelaimių kaip „Rana Plaza“ tragedija pasikartojimo galimybę;

19. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Bangladešo vyriausybei ir parlamentui ir Tarptautinės darbo organizacijos generaliniam direktoriui.